

Strateška vizija razvoja poljoprivrede Republike Hrvatske nakon 2020. Podsektor: voćarstvo

Ova prezentacija proizvod je zaposlenika Grupacije Svjetske banke. Nalazi, tumačenja i zaključci u ovoj prezentaciji ne odražavaju nužno stajališta Grupacije Svjetske banke, njezinog Odbora izvršnih direktora ni vlada koje zastupaju. Grupacija Svjetske banke ne jamči točnost podataka u ovoj prezentaciji, koji su preuzeti iz više vanjskih izvora. Sadržaj ove prezentacije ne predstavlja i ne smatra se ograničenjem ili odricanjem od povlastica i izuzeća Grupacije Svjetske banke, koji su svi posebno zadržani.

Stanje sektora

- Jedan od glavnih problema hrvatskog voćarstva je neprovedena regionalizacija voćarske proizvodnje.
-
- Prirodi za većinu voćnih vrsta nezadovoljavajući, a kakvoća plodova znatno varira
-
- Problem podignutih nasada na neodgovarajućim terenima (težim tlima, u udolinama) kao i u onima gdje se ne provodi adekvatna tehnologija.
-
- Suvremena tehnologija u intenzivnim nasadima (sustavi za navodnjavanje, sustavi za zaštitu od mraza i tuče) uvodi se postepeno, a u nasadima obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava koji su manjih kapaciteta pojedini sustavi zaštite nisu uopće primijenjeni ili se koriste u manjoj mjeri.
-
- Samo je mali broj voćara koji su se aktivno uključili i imaju potpuno opremljene nasade kao i prostore za čuvanje pakiranje i sortiranje voća te primjenjuju novije tehnologije kakve su prisutne i u drugim državama okruženja, a sve to zahvaljujući značajnim ulaganjima iz mjera operativnih programa kao i poticaja lokalne uprave i samouprave.

Stanje sektora

Skladišni kapaciteti - raste broj opremljenih prostora s kontroliranom atmosferom, međutim postoje problemi oko politike punjenja, cijene čuvanja voća po kg i isplativosti čuvanja obzirom na cijenu koštanja kilograma voća.

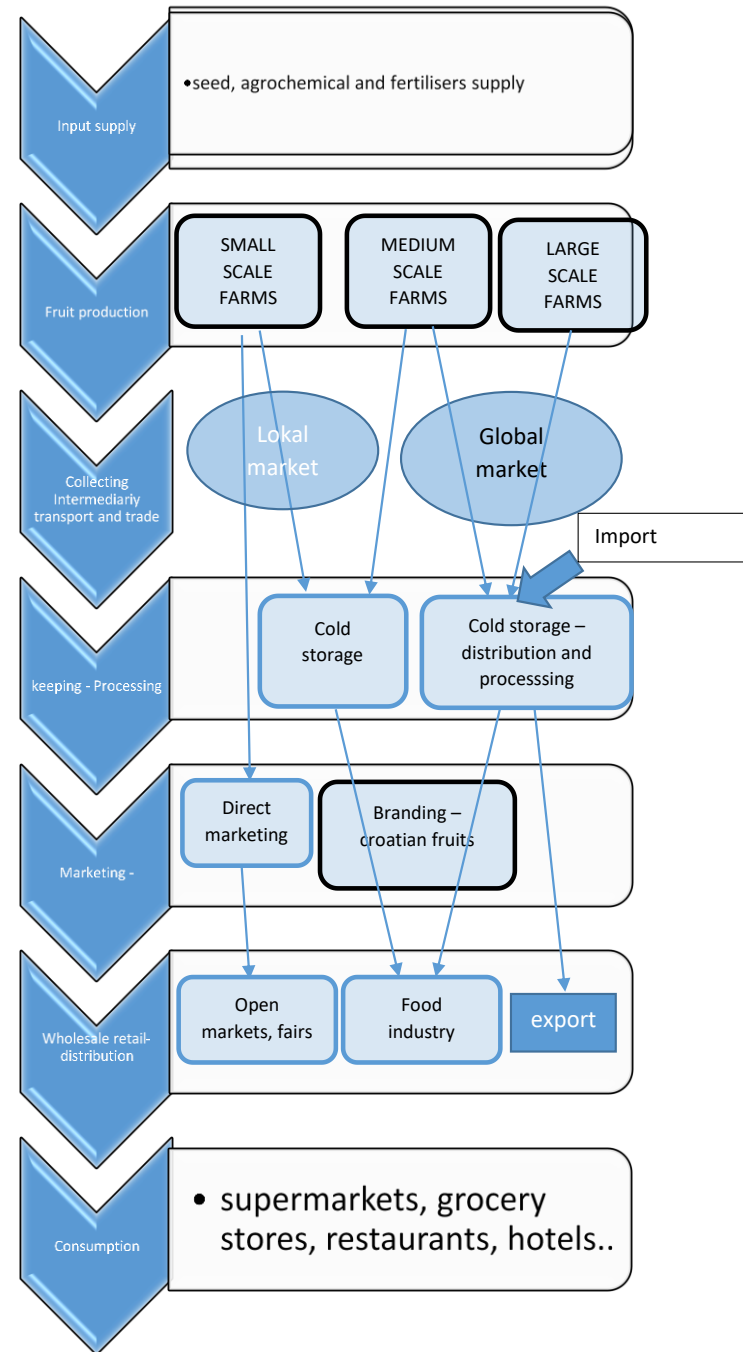
Idealno bi bilo kada bi se proizvođači udružili u cilju unaprjeđenja proizvodnje i postigli kompletno zatvoren sustav od proizvodnje, čuvanja, sortiranja, pakiranja voća i plasmana na tržište jer time bi se mogla onda očuvati i cijena, smanjiti uvoz i održati kakvoća voća.

Nedovoljna organiziranost proizvođača i prerađivačke industrije rezultira prilično lošim stanjem u preradi voća. U godinama s obilnim urodima - propadanja velikih količina plodova voćnih vrsta zbog neorganiziranog tržišta. Nema ciljane proizvodnje voćnih vrsta – sorata za određenu namjenu prerade – sokovi, marmelade, kompoti, nego u preradu idu često i stolne sorte koje se ne uspiju prodati.

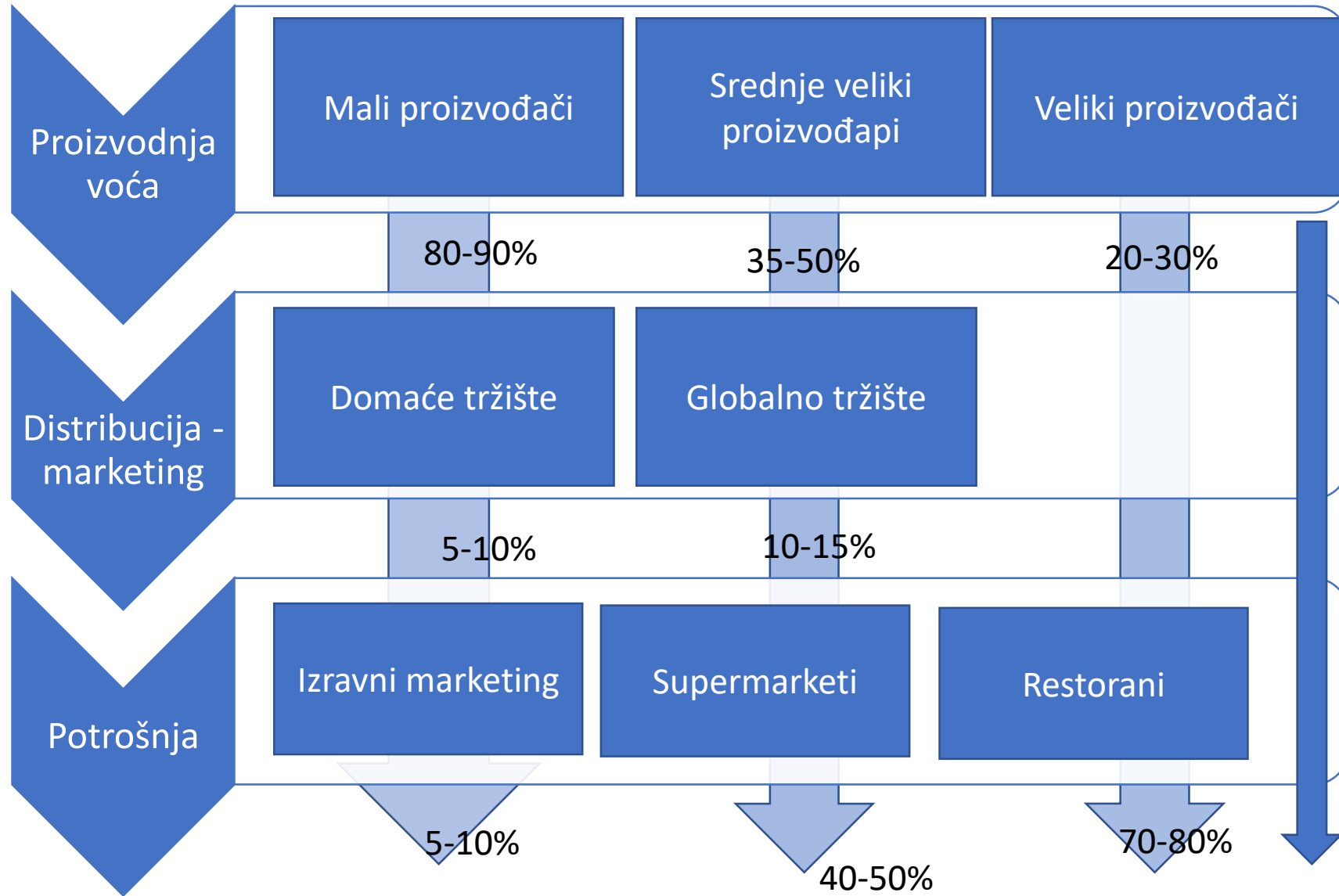
U rasadničarstvu - nedostatak proizvodnje kvalitetnih voćnih sadnica (neophodnih za podizanje intenzivnih nasada sa suvremenom tehnologijom) i adekvatnih matičnih nasada nužnih za proizvodnju certificiranoga reprodukcijskog materijala te standardnih kategorije suvremenog sortimenta (problem otkupa licenci – ne razmnožavaju se atraktivne sorte, nego uglavnom standardne).

Uvoze se uglavnom standardne kategorije sadnog materijala i upitna je kvaliteta posebno po pitanju podloga i sortimenta prilagođenog našim ekološkim uvjetima. Djelomično rješenje vidljivo je kroz unaprjeđenje proizvodnje visoko kvalitetnih sadnica te osnivanje biotehnoloških laboratorija u sastavu većih rasadnika koji će mikropropagirati zdrav i ujednačen sadni materijal.

Mapiranje vrijednosnog lanca

ANALIZA MARŽE

MOGUĆNOSTI

- Regionalizacija i registar voćarske proizvodnje
- Poticanje određenog broja malih i srednjih proizvođača na porast kapaciteta i konkurentnu proizvodnju.
- Prelazak na ekološku i organsku proizvodnju
- Opskrba svježim voćem na lokalnom tržištu za potrebe turizma i domaće potrošnje
- Efikasne proizvođačke organizacije.

PREPORUČENE AKTIVNOSTI

- Potrebno je ojačati tržišni položaj proizvođača voća te olakšati i poticati proizvođače na ostvarivanje potpora europskih fondova
-
- Regionalna uprava trebala bi razraditi strategiju voćarske proizvodnje i u suradnji s državom organizirati bolju komunikaciju sa proizvođačima, a također bi trebala u suradnji s proizvođačima ulagati u skladišne i prerađivačke kapacitete jer time pridonosi konkurentnosti na tržištu, stvaranju radnih mjesta i zaštiti domaće proizvodnje
-
- preopsežna i neorganizirana administracija, sustav kreditiranja, mjere poticaja i mjere zemljišne politike otežavaju poslovanje proizvođača
-
- Poticati proizvođače na stručne edukacije kao i na zapošljavanje kvalificirane radne snage
-
- Povećati potrošnju voća po glavi stanovnika koja je još daleko manja od europskog standard (promoviranja manjih proizvođača uz ponudu tradicionalnih vrsta voća i proizvoda od voća a time povećati proizvodnju i preradu voća u određenim ruralnim područjima kao i turizmu)
-
- Poticati proizvođače na primjenu novih tehnologija pod nadzorom struke
-
- Potencirati bolju iskoristivost ostataka voćarske proizvodnje (orezana biomasa voćaka, koštice koštičavog voća, ljuske lupinastog voća) - predstavljaju značajni energetske potencijal za razvoj industrije obnovljivih izvora energije u mnogim zemljama.

PREPORUČENE AKTIVNOSTI

- -Voda i gospodarenje vodom - Izravne posljedice vodnoga stresa u agroekosustavima jesu gubitci priroda voća i njegove kakvoće, a neizravne posljedice mogu biti dalekosežnije, poput trajne degradacije prirodnih resursa, odnosno u ovom slučaju propadanja voćnjaka kao višegodišnjih nasada.

- Voditi računa o gospodarenju vodom (vodni stres/prirod i kvaliteta) i pravilnom uporabom gnojiva.

- Potrebno je: izraditi kartograme ili baze plodnosti tla i prirodnima voćnih vrsta pri različitim sustavima proizvodnje po uzgojnim područjima; količine, vrste, način i vrijeme primjene gnojiva prilagoditi zahtjevima kultura, fizikalno - kemijskim svojstvima tla, klimatskim prilikama uzgojnog područja, zakonskoj regulativi, s posebnim osvrtom na ranjiva područja u Republici Hrvatskoj (NN 130/2012)

- Zakonski regulirati zaštitu domaće proizvodnje voća te poduzeti mjere kojima bi se omogućilo proizvođaču da plasira proizvod na tržište čime bi se smanjila količina uvezenog voća, odnosno zadovoljile potrebe tržišta za domaćim svježim voćem ili prerađevinama

- Izraditi pravilnik o registru voćarske proizvodnje kako bi se dobio točan uvid u pregled i asortiman proizvodnje voća

Uvesti nacionalni sustav označavanja voća i povrća